

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Алергія у дітей: сучасні підходи до діагностики та лікування
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра педіатрії
Розробник(и)	Голюк Катерина Олегівна, Січненко Петро Іванович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	два семестри
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 114 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Анатомія людини, Патоморфологія та патофізіологія, Фармакологія, Мікробіологія, вірусологія та імунологія, Гігієна харчування, Сестринська практика: практика внутрішньої медицини, Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за хворими, Внутрішня медицина, в т.ч. медична генетика, ендокринологія, дерматологія, венерологія, клінічна фармакологія, клінічна імунологія та алергологія, фтизіатрія, Хірургія та радіологія (у т.ч. онкологія та нейрохірургія), "Крок-1"
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань та професійних вмінь з питань діагностики, лікування та профілактики основних алергічних захворювань, медикаментозної алергії, методами надання невідкладної допомоги при гострих алергозах у дітей з позиції доказової медицини.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Алергічні захворювання у дітей: сучасні методи діагностики та лікування
Тема 1 Вступ. Визначення поняття про дисципліну. Актуальність Класифікація алергенів. Поняття «мажорних» та «мінорних» алергенів. Нормативні документи, що регламентують принципи надання допомоги при алергічних захворювань неатопічної природи, медикаментозної алергії, методами надання невідкладної допомоги при гострих алергозах.
Тема 2 Бронхіальна астма Визначення. Епідеміологія. Етіологічні фактори бронхіальної астми. Фактори ризику. Механізм розвитку
Тема 3 Бронхіальна астма Клінічні прояви. Діагностика та лікування. Питання профілактики бронхіальної астми – соціально-гігієнічні заходи.
Тема 4 Алергічні риніти Класифікація. Клінічні особливості алергічних ринітів.
Тема 5 Алергічні риніти. Алерген - специфічна імунодіагностика. Види алергенів. Принципи лікування.
Тема 6 Атопічний дерматит у дітей. Епідеміологія. Етіологія атопічного дерматиту. Патогенез. Робоча класифікація атопічного дерматиту. Клінічні прояви. Сучасні методи діагностики та лікування атопічного дерматиту.
Тема 7 Дерматити у дітей. Етіологія контактного алергічного дерматиту. Специфічна діагностика контактного алергічного дерматиту. Патч тести. Європейські та професійні панелі гаптенів.
Тема 8 Алергічний кон'юнктивіт. Основні критерії діагностики алергічного кон'юнктивіту. Основні принципи лікування
Тема 9 Кропив'янка у дітей Етіологічні чинники кропив'янки. Класифікація. Клініка та діагностика
Тема 10 Полінози Етіологія полінозів, сезонного та цілорічного риніту. Епідеміологія. Сезонні особливості. Патогенез
Тема 11 Полінози Перехресні реакції (значення харчових, рослинних алергенів). Клінічні особливості. Діагностика та лікування

Тема 12 Харчова алергія у дітей Прояви харчової алергії у дітей раннього віку, причини, розповсюдженість. Основні продукти, що призводять до харчової алергії.
Тема 13 Харчова алергія у дітей Елімінаційні та провокаційні тести. Діагностика. Лікування. Неспецифічна терапія.
Тема 14 Медикаментозна алергія Етіологія та патогенез медикаментозної алергії. Клінічні прояви медикаментозної алергії.
Тема 15 Анафілактичний шок Основні етіологічні чинники. Клініка. Діагностика та лікування
Тема 16 Невідкладні стани Сироваткова хвороба, ускладнення вакцинації.
Тема 17 Невідкладні стани Набряк Квінке. Синдром Лайелла.
Тема 18 Підсумковий модульний контроль Диференційний залік

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Вміти аналізувати, інтерпретувати та використовувати в практичній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі дитячої алергології з позиції доказової медицини.
РН2	Вміти збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані
РН3	Обирати та використовувати сучасні підходи до принципів діагностики алергологічних захворювань, оснований на позиціях доказової медицини.
РН4	Визначити необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів
РН5	Вміти застосовувати знання із загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності
РН6	Вміти діагностувати невідкладні стани у дітей з алергічною патологією.
РН7	Визначати принципи та характер лікування та профілактики алергічних захворювань

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
-----	---

СН2	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СН4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СН5	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
СН6	Здатність працювати в команді.
СН7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН8	Здатність до міжособистісної взаємодії.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Вступ. Визначення поняття про дисципліну. Актуальність
Пр1 "Вступ. Визначення поняття про дисципліну. Актуальність" (денна) Актуальність вивчення дисципліни. Нормативні документи, що регламентують
Тема 2. Бронхіальна астма
Пр2 "Бронхіальна астма" (денна) Етіологія та патогенез
Тема 3. Бронхіальна астма
Пр3 "Бронхіальна астма" (денна) Клініка та діагностика
Тема 4. Алергічні риніти
Пр4 "Алергічні риніти" (денна) етіологія та патогенез
Тема 5. Алергічні риніти.
Пр5 "Алергічні риніти." (денна) клініка та діагностика
Тема 6. Атопічний дерматит у дітей.
Пр6 "Атопічний дерматит у дітей." (денна) етіологія та патогенез
Тема 7. Дерматити у дітей.
Пр7 "Контактний алергічний дерматит." (денна) Консультування матері
Тема 8. Алергічний кон'юнктивіт.

<p>Пр8 "Алергічний кон'юнктивіт." (денна) Розв'язування ситуаційних задач (розбір клінічних кейсів).</p>
<p>Тема 9. Кропив'янка у дітей</p>
<p>Пр9 "Кропив'янка у дітей" (денна) Розв'язування ситуаційних задач (розбір клінічних кейсів).</p>
<p>Тема 10. Полінози</p>
<p>Пр10 "Полінози" (денна) етіологія та патогенез</p>
<p>Тема 11. Полінози</p>
<p>Пр11 "Полінози" (денна) Розв'язування ситуаційних задач (розбір клінічних кейсів).</p>
<p>Тема 12. Харчова алергія у дітей</p>
<p>Пр12 "Харчова алергія у дітей" (денна) Харчова алергія Прояви харчової алергії у дітей раннього віку, причини, розповсюдженість. Основні продукти, що призводять до харчової алергії. Складання меню дитині на 1 день. Розв'язування ситуаційних задач (розбір клінічних кейсів).</p>
<p>Тема 13. Харчова алергія у дітей</p>
<p>Пр13 "Харчова алергія у дітей" (денна) Основні продукти. Складання меню дитині на 1 день. Розв'язування ситуаційних задач (розбір клінічних кейсів).</p>
<p>Тема 14. Медикаментозна алергія</p>
<p>Пр14 "Медикаментозна алергія" (денна) Розв'язування ситуаційних задач</p>
<p>Тема 15. Анафілактичний шок</p>
<p>Пр15 "Невідкладні стани" (денна) Розв'язування ситуаційних задач (розбір клінічних кейсів).</p>
<p>Тема 16. Невідкладні стани</p>
<p>Пр16 "Сироваткова хвороба, ускладнення вакцинації." (денна) Харчові добавки заліза. Харчові добавки кальцію. Харчові добавки з вітаміном Д. Харчові добавки йодом. Харчові добавки з вітаміном А.</p>
<p>Тема 17. Невідкладні стани</p>

<p>Пр17 "Невідкладні стани" (денна) Розв'язування ситуаційних задач (розбір клінічних кейсів).</p>
<p>Тема 18. Підсумковий модульний контроль</p>
<p>Пр18 "Підсумковий модульний контроль" (денна) Практично - орієнтований диференційований залік буде включати питання до всього курсу з вигодовування, серед яких: теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю та практична частина. Проведення заняття передбачається в навчальній кімнаті. Спочатку, студенти у письмовій чи усній формах відповідають на теоретичні питання, з подальшим їх обговоренням та захистом, потім складають тестовий комп'ютерний контроль. Практична частина залікового заняття буде включати демонстрацію студентом практичних навичок, якими він оволодів під час вивчення дисципліни. Проведення заняття планується у симуляційному центрі (демонстрація правильного прикладування дитини до грудей, тощо) та при відсутності карантину - оцінка вигодовування у дітей, що знаходяться на лікуванні у відділеннях лікарні, крім того, до практичної частини входить складання меню дитині на одну добу, в залежності від її віку та виду вигодовування, оцінка фізичного розвитку дитини з використанням відповідних графіків, таблиць тощо. Загальна оцінка за залік буде виставлятися за результатами всіх трьох складових частин заліку.</p>

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Самостійне навчання
МН5	Електронне навчання
МН6	Навчання на основі досліджень (RBL)

Практичні заняття дозволяють здобувачам планувати та виробляти варіанти тактики вигодовування з позицій доказової медицини та оцінювати ефективність вигодовування здорової дитини. Аналіз конкретних ситуацій дозволить визначити тактику вигодовування. Практико-орієнтоване навчання розвиватиме у студентів навички самостійного навчання, синтезу та аналітичного мислення.

Вивчення дисципліни розвиває здатність студентів абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях; здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій; креативність.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять та їх виконання
-----	---

НД2	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД3	Розбір клінічних кейсів
НД4	Індивідуальний дослідницький проєкт (підготовка та демонстрація мультимедійних презентацій)
НД5	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД6	Електронне навчання у системах Google Meet, Вайбер, Телеграм, MIX learning, TytoCare
НД7	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Підсумкове тестування	Метод ефективною перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни.	На передостанньому занятті з дисципліни	Максимальна кількість балів за тестування - 10 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 6 балів (60% правильних відповідей)

<p>МФО3 Консультування викладача під час підготовки індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)</p>	<p>Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення до дослідницької діяльності сприяє формуванню наукового світогляду, працездатності, працелюбства, ініціативності тощо.</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проєкту</p>
<p>МФО4 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних вмінь та навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом</p>
<p>МФО5 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення ускладнень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів</p>
<p>МФО6 Розв'язання клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>

МФО7 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Метод ефективної перевірки засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття
МФО8 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки	Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	зворотній зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань
МФО9 Перевірка виконання практичних навичок	Відпрацювання практичних навичок на манекенах, заповнення відповідних графіків і таблиць ВООЗ	Протягом всього періоду навчання. На останньому занятті студент має успішно виконати прак	Успішне виконання практичних навичок є допуском до складання заліку. Максимальна кількість балів - 20, мінімальна -12

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль (ПК): практично-орієнтований диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	Складання практично-орієнтованого диференційованого заліку. До складання заліку допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали підсумкове комп'ютерне тестування.	Останнє заняття з дисципліни	Здобувач може отримати 80 балів за залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів
МСО2 Підсумкове тестування	Методом ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню дисципліни (10 балів)	Є допуском до складання диференційованого заліку

МСОЗ Оцінювання рівня теоретичної підготовки	Формує навички самостійної діяльності у студентів, спонукає до прагнення пошукового пізнання. Стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, переводить процес навчання з рівня пасивного поглинання інформації на рівень активного її перетворення	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті, результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
--	---	---	--

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	200 балів	
МСО1. Підсумковий контроль (ПК): практично-орієнтований диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	64	
відповідь на теоретичні завдання	32	Ні
виконання практичних навичок	32	Ні
МСО2. Підсумкове тестування	16	
	16	Ні
МСО3. Оцінювання рівня теоретичної підготовки	120	
оцінювання письмових робіт, усне опитування, клінічних кейсів, практичних навичок	120	Ні

Оцінка з дисципліни, визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 72) та балів за підсумковий модульний контроль (не менше 48). Кількість балів за поточну діяльність вираховується за формулою $100 \times \text{середнє арифметичне успішності студента у 4 бальній системі оцінювання} / 5$. За діагностичне тестування студент отримує максимум 16 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 10 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Підсумковий модульний контроль проводиться наприкінці навчального семестру у формі письмового заліку, при цьому оцінці «5» відповідає 80 балів, «4» - 64 бали, «3» - 48 балів, «2» - 0 балів. У випадку незадовільного результату за підсумковий модульний контроль студент має право перескласти залік. Студенти, які не з'явилися на залік без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку. Відмова студента виконувати підсумкове модульне завдання атестується як незадовільна відповідь. Передбачена можливість перерахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	КНП "Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди" СМР, педіатричне відділення, відділення інтенсивної терапії
ЗН5	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН7	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Капітан Т. В. Пропедевтика дитячих хвороб з доглядом за дітьми [Текст] : підручник. 5-е вид., випр. і доп. Київ : Центр ДЗК, 2021. 832 с.
2	Маркданте К. Дж., Клігман Р. М. Основи педіатрії за Нельсоном [Текст] = Essentials of Pediatrics : у 2-х т. Т. 1 / наук. ред. перекладу: В. С. Березенко, Т. В. Починок. перекл. 8-го англ. вид. Київ : Медицина, 2019. 378 с.
3	Алергічний марш у дітей України. О. П. Волосовець та ін. Медичні перспективи. 2021. Т. 26, № 4. С. 181-188. doi: 10.26641/2307-0404.2021.4.24822
4	Сучасні рекомендації щодо лікування atopічного дерматиту й харчової алергії в дітей / С. Н. Няньковський та ін. Здоров'я дитини. 2021. Т. 16, № 8. С. 520-528
5	Маркданте К. Дж., Клігман Р. М. Основи педіатрії за Нельсоном [Текст] = Essentials of Pediatrics : у 2-х т. Т. 2 / наук. ред. перекладу: В. С. Березенко, Т. В. Починок. перекл. 8-го англ. вид. Київ : Медицина, 2020. 426 с
Допоміжна література	
1	Бронхіальна астма у дітей. Навчальний посібник / Майданник В.Г., Сміян О.І., П. І. Січненко та ін. ; за ред. проф. В. Г. Майданника та проф. О. І. Сміяна. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 243 с. ISBN 978-966-657-663-0
2	Наказ МОЗ України від 30.12.2015 № 916 «Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію».
3	Бондаренко Т.М., Кузнецова Л.В., Літус В.І., та інші. Цілорічний алергічний риніт та гельмінтоз, клініко-імунологічні особливості перебігу, діагностичні і лікувальні алгоритми //Монографія. – К.: ТОВ «Видавництво «ЮСТОН», 2018. – 120 с
Інформаційні ресурси в Інтернеті	

1	Алергічний риніт у дітей. http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm01092&format=pdf
2	Шадрін О.Г., Добрянський Д.О., Няньковський С.Л., Клименко В.А, Белоусова О.Ю., Івахненко О.С. Сучасні тенденції в харчуванні дітей раннього віку (12-36 міс.): Європейський та світовий досвід. Здоровье ребенка. 2013; 2(45). Електронне посилання: http://www.mif-ua.com/archive/article/35828
3	Колесник М. Дитяча пульмонологія та алергологія: актуальні питання. Український медичний часопис. URL: https://umj.com.ua/uk/publikatsia-171156-dityacha-pulmonologiya-ta-alergologiya-aktualni-pitannya